ԹՎ. ՏԱՐԻ 3745 (Ն. Տ.) 20 ՕԳՈՍՏՈՍ 1896 8 ՕԳՈՍՏՈՍ 1896 10 ԲԷՊԻԼ, ԷՎԱԼԷԼ 1314 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزه‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ Դրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռեւեալ տան տպագրական մեքենաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԴԱՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

Եւրոպայի դատական տարեգրութիւններուն մէջ միշտ ուշագրաւ տեղ մը բռնած են այն վճիռները որոնք սխալ վկայութիւններու կամ նմանութեան մը հետեւանքով անմեղ մը կը դատապարտեն իբրեւ յանցաւոր, ու տարիներ ետքը՝ գիպուածի մը կամ նոր յայտնութեան մը շնորհիւ երեւան կելլէ ճշմարտութիւնը։ Օրէնսգէտներ ու ընկերաբաններ մտահոգութեամբ կը դիտեն այս կարգի պարագաները։ Լրագրութիւնն, առիթը ներկայացած ատեն, կը զբաղի նոյն հարցով զոր վիպասաններ ու թատերական հեղինակներ իսկ իրենց նիւթ ընտրած են, թէեւ այս բոլոր գրուածներ ու մտածումները չեն կրցած միջոցը գտնել անոնց կրկնումը արգիլելու։ իրաւ, հաղուագէպ կերպով, բայց դարձեալ կը պատահին։

Ֆրանսացի ժողովուրդը վերջին օրերս տենդոտ հետաքրքրութեամբ մը հետեւեցաւ դասի մը որ հինգ-վեց տարիէ հետէ իբրեւ մարդասպան դատապարտուած անձ մը երգուեալներու ատեանին առջեւ կը հանէր՝ վերստին դատուելու համար. կարծէ գործը պատմել երկու բառով, իբրեւ օրուան հանրային խնդիր մը որուն երեւոյթն առաւ եւրոպական մամուլին մէջ։ Իբր վեց տարի առաջ, Մալպիլոյ Պանքարդ արուաբձանին մէջ հարուստ պառաւ մը սպաննուած գտնուեցաւ։ կասկածներ ծագեցան Ֆօվէն անուն երիտասարդի մը վրայ որ կրնար օգտուիլ այդ մահէն, սպաննելին որդեգիրն ըլլալով ու անոր կտակընկալը։ որովհետեւ նիւթական նեղութեան մէջ էր, պառաւին ժառանգութիւնը կը վերկէր զինքը։ Սպանութենէն քանի մը ժամ առաջ այցելութեան գացած էր անոր։ Մառի Միշէլ անուն դեռատի սպասուհի մը, կարգ մը հակառակ վկայութիւններէ ետք, բացորոշապէս ամբաստանեց Ֆօվէնը թէ իր մեղակցութեամբ խզդած էր պառաւը։ երիտասարդին պարկեշտ ու կանոնաւոր կեանքը, ազնիւ բնաւորութիւնը կը հակառակէին այս մեղադրանքին։ Ի՞նչ շահ ունի, կ'ըսէր իր ընտանիքը, սպաննելու բարերարուհի մը որուն ժառանգութիւնն իրեն կը պատկանէր ապահովապէս. կինն ու զրպանը կերդնուին թէ ոճրագործութեան ժամուն իրենց քով կը գտնուէր Ֆօվէն. իր սպասուհին, նոյն իսկ բանտին մէջ, ուր մնաց վեց շաբաթ, կը պնդէր թէ իր տէրը տունը կը գտնուէր այն դիշերը. սակայն Մառի Միշէլի յայտարարութիւնները աւելի զօրաւոր նկատուեցան ու ընկճեցին խեղճ տղան որ յաջորդաբար դատուեցաւ ու յանցաւոր ճանչցուեցաւ նախ Ռօնի և յետոյ Էռօլ երգուեալ դատաւորներուն առջեւ, վերջինիներն իբրեւ վերաքննիչ ատեան։ Այս պայմաններուն մէջ, բարեբաղդութիւն մը եղաւ իրեն համար մշանջենական շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուիլը, ճողոպրելով մահու պատիժէն։ Այս կրկնակ վճիռներուն, հակառակ, շատեր այն համոզումը կը կրէին թէ Ֆօվէն անպարտ է և կը կասկածէին թէ սպաննուած պառաւին եղբայրը աղէեցութիւն բանեցուցած ըլլայ, քանի որ ժառանգութիւնն իրեն պիտի պատկանէր միւսին դատապարտութեան պարագային մէջ։ Մնաց որ այդ մարդ իր ծառայութեան առած էր Մառի Միշէլը։ զոհին եղբօր այս հոգածութիւնը՝ իր քրոջ սպանութեան մեղակցին նկատմամբ՝ անբացատրելի կը մնար։

Տարիներ անցան այս դէպքերուն վրայէն. Ֆօվէնի կինը՝ այս բարոյական հարուածին տակ ընկճուած՝ մեռաւ սրբութեան ցաւէն, օրհասի ժամուն իր վերջին խօսքն ըլլալով թէ ամուսինը անմեղ է։

Ո՛վ պիտի հաստատէր այդ անմեղութիւնը և ինչպէ՞ս. անակնկալ մը, անսովոր յայտնութիւն մը միայն պիտի կրնար գործել այս հրաշքը։ և այնպէս ալ եղաւ։ Աղախինը, Մառի Միշէլ, խղճահարութեան վարկեանի մը մէջ, կը խոստովանի իր քահանային թէ անմեղ մը ամբաստանած էր և թէ ինքն էր պառաւն սպաննողը. ու ասով չի շաւանալով, Մարիլոյ ընդհանուր դատախազին կը գիմէ ու կը կրկնէ նոյն յայտարարութիւնը. նախ կարեւորութիւն չի տրուիր իր խօսքերուն. լուրը կը տարածուի պաշտօնական շրջանակներու և հանրութեան մէջ. լրագիրները արձագանգ կուտան անոր. վերջապէս կը հրամայուի վերստին դատել Ֆօվէնը։

Ռօնի երգուեալ դատաւորները նախորդ շաբթուն զբաղեցան այս դատով որ բուռն հետաքրքրութիւն շարժած էր Ֆրանսայի ամեն կողմը. դատավարութիւնը տեւեց երեք նիստ և ուրախացաւ օգտուտս 1ի իրիկունը. հարցաքննութեանց կատարուելէն, ընդհ. դատախազին ամբաստանագրէն ու փաստաբանին պաշտպանական ճառէն ետք, երդուեալները տասը վայրկեան կ'առանձնանան վճռելու համար սա երկու կէտերը, 1º «1891 դեկտեմբեր 17ի գիշերը տիկին Մոլթէն սպաննողը Ֆօվէ՞ն է»։ — 2º «Այս սպանութիւնն կանխամտածութե՞մբ գործուած է»։ Նախագահը, վերատին ատեան գալով, կը յայտարարէ «Պատասխան և խղճիս վրայ՝ երդուեալներու պատասխանն է ՈՉ»։ Բուռն ծափահարութիւններ կը թնդան սրահին մէջ ու դուրսը, և դատարանն անպարտ կը հռչակէ Ֆօվէնը, զոր եղբարները կառնուն կը տանին ամբոխին խանդավառ ցոյցերուն մէջտեղ։ Հիմա կարգը Մառի Միշէլինն է դատուելու։

Այս դէպքը, մասնաւորապէս Ֆրանսայի մէջ, այժմէութիւն մը կ'ընծայէ սա էական հարցին թէ դատական սխալի մը զոհ գացած անձ մը՝ երբ անպարտութիւնն հաստատուելով արձակուի՝ բարոյական հատուցումին հետ նիւթական հատուցում ալ պահանջելու և ստանալու իրաւունք չունի։ Եւրոպայի օրէնսգէտները վաղուց ի վեր զբաղած են այս խնդրով որ Աւստրիոյ մէջ միայն դատած է իր բանաւոր լուծումը։ Անգլիա եւ Գերմանիա ալ համիմաստ օրէնք մը ունենալու վրայ են։ Իսկ Ֆրանսական խորհրդարանին ներկայացուած է այդ տեսակ օրինական ծրագիր մը, առանց որոշման մը յանգելու։ Հաւանաբար, Ֆօվէնի դատին սրտայոյզ պարագաները նպաստեն նոր զարկ մը տալու անոր։

ԶԵՌԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Սկիւտար, մասնաւորապէս Ս. Խաչի թաղը, միշտ հետամուտ է ամէն նորութեան։ Հաստատած է աղջկանց համար արհեստագիտական ճիւղ. առաջինն էր, որ գաղափար ունեցաւ վարժուհի պատրաստել տալ մանկապարտէզի համար, այժմ ալ առաջինն է, որ կը հիմնէ մանչոց աշխատանոց, ուր կը սորվին առ այժմ միայն կօշկակարութիւն, կարծեմ։ Զհմայցեալ դայն, սակայն կը գուշակեմ որ ալիէրպոս-Ռիեան վարժարան է (école d'apprentissage)։

Ուրիշ թաղի մը մէջ ալ շատոնց խորհուրդ կայ մանչոց արհեստագիտական վարժարան բանալու։ Աւաղակ այն ծրագիրը, զոր ներկայացուցած է մէկը։

Արհեստանոց վարժարանի աշակերտք պիտի ուսանին՝ հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն, թուաբանութիւն, իրագիտութիւն, գծագրութիւն, դեղագրութիւն, առեւտրական թղթակցութիւն, տոմարակալութիւն և մատեանագրութիւն։

Գործնական արհեստը՝

1. Ոսկերչութիւն. — ամէն ճիւղերն ի միասին. 2. Ժամագործութիւն.—Պոլսեան ժամագործո-Ռիեան դպրոցի Ե-բոպանեան շքեղոս-ը. 3. Դերձակութիւն. 4. Կօշկարարութիւն. 5. Ատաղձագործութիւն. 6. Լուսանկարչութիւն. — Պատկերհանութիւն (էլեքթրէլ ; ջրաներկ Լա.)։

Երեք տեսակ հիմնարկութիւններ կան, որոնք իրարու հետ կը շփոթեն շատերը.

Ա. Արհեստանոց որ կը նշանակէ՝ բարեգործական հիմնարկութիւն, ուր աշխատանք կը հայթայթուի երիտասարդ աղջիկներու և աղքատ կիներու։

Բ. Արհեստանոց՝ տեղ մը, ուր կաշխատին գործաւորներ, արուեստագէտներ և։ Գործաւորները կամ աշակերտները կաշխատին ուսուցչի հսկողութեամբ։

Գ. Արհեստագիտական Վարժարան՝ ուր կը պատրաստուին գանազան արհեստներու։

Արհեստանոց-Վարժարան՝ ի՞նչ է այդ դարձուածքը։ Բուռն արհեստագիտական վարժարան հաստատելու համար պէտք կըլլայ շատ մեծ գումարի, մանաւանդ դայն կազմակերպելու գործին պատրաստուած հմուտ անձի մը։

Ուսումնական Խորհուրդը իր նոր կազմած ծրագրի մէջ մտցուցած է ուսման հետ զուգընթաց ձեռական աշխատանք։ Ինչո՞ւ չիրագործել։ Մտածելու է միայն թէ ի՞նչ ձեւով ընել։ Առաջ կը բերիմ Շվեդոյ և Զուլիցերիոյ մէջ գտնուած միջոցները։ Գուցէ իրագործելի գտնան թաղականները, խնամակալները կամ բարեգործները և անոնց շնորհիւ գործադրուի Ուսումնական Խորհրդի գծած ծրագիրը, որ կը համապատասխանէ Ֆրանսայի վարժարաններուն համար հաստատուած ծրագիրներուն (տե՛ս Journal officiel du 2 août 1882)։

* *

Սկսինք ամենէն հինէն։

Ա. 1872 թուականին Շվեդոյ մէջ հարուստ բարեգործ կայուածատէր Պ. Աբրահամսոնը, որ իր չուրջը բարիք սփռելու համար առատօրէն կը ծախսէր ունեցածը, իրեն զրացութեան մէջ գտնուող գիւղացիներու տուները նորոգիլէն վերջ կառուցանել տուաւ մանչոց ու աղջկանց վարժարաններ և ներշնչուած Օտտօ Սալոմոնի գործով, որ առաջինն եղաւ իրագործելու այն գաղափարը թէ պէտք է ձեռարուեստ մտցնել նախակրթարաններու մէջ, հիմնից ձեռարուեստի վարժապետանոց, ուսուցիչներ պատրաստելու համար։

Աբրահամսոնը և Սալոմոնը առաջին վայրկեանէ այն ձեւի մէջ չկրցին դնել այդ վարժապետանոցը ինչ ձեւով որ կազմակերպուած է այժմ։

Առաջ այն տեղին չրջանաւարտները բաւական ուսումնը չունենալուն համար չէին կրնար վարժարաններու տեսուչ ըլլալ և այնտեղէն ելլողները կը մնային պարապ։ 1880 թուականի կազմակերպութիւնը փոխուեցաւ և փոխանակ ուսմունքը մէկ տարի տեւելու վէց շաբաթուայ հոգաւ այն ուսուցիչներու համար, որոնք արդէն ուսուցչական ասպարէզի մէջ մտած էին։

Օտտօ Սալոմոնի մեթոտի փոփոխութիւններէն առաջ եկած առաւելութիւնները կասկանալի են. եթէ ձեռարուեստի ուսուցումը նախակրթարաններու մէջ, լեզուի, պատմութեան, գիտութիւններու և բարոյագիտութեան ուսուցման պէս էրէոս-Ռիեան գործ է, այդ գործը յանձնելու է միմիայն ուսուցչին, այն է միակը, որ կրնայ տալ մանկավարժական ուղղութիւն դասերուն, առանց որու անիկայ կըլլայ կամայ ակամայ աշկերտութեան վարժարանի (céole d'apprentissage) դրութիւն։

Այդ նոր կազմակերպութիւնը քիչ մը վարանումով ընդունուեցաւ։ Երբ 1880ին առաջին անգամ կոչում եղաւ ուսուցիչներուն, միմիայն 13 հատ ներկայացան։ Յետ տարի վերջ թիւը հասաւ 126ի։ Ձեռարուեստի դասին կը հետեւէին ուսուցիչներու հետ տեսուչներն ալ, տնօրէններն ալ և նոյն իսկ վարժուհիներ և 2 հատ ալ անզգիայի տիկիններ։

Բ. Պերն քաղաքի մէջ 1880էն վերջը հաստատած են Զէռուանոն ալիէրպոսէ դրասէր, որ կը տեւեն մէկ ամիս ամեն տարի, այն ուսուցիչներու համար որոնք արդէն պաշտօնի մէջ են։ Ատոնք կուգան Զուլիցերիոյ բոլոր կանտոններէ արհեստներ սորվելու համար, և այդ 25—30 տարեկան հասակի մարդիկ իրենց արձակուրդի միակ ամիսը առաւօտեան ժամը 6էն մինչեւ երեկոյ 7ը, բացի հանգստութեան 3 ժամերու, գլուխնին կոխած կաշիատին, կը սորվին պզտիկներուն օգտին համար։

Ամեն մէկ ճիւղին կամ բաժանման արդէն արհեստի մէջ հմուտ ուսուցիչ մը կամ արհեստաւոր մը կը հսկեն աշխատանքի և կը սորվեցնեն։ Փորձը ցոյցուած է, որ ամենէն լաւ ուղղութիւն տուողները և չուտ սորվեցնողները, արհեստաւորները չեն, այլ վարժարանի մարդիկն են, որոնք գիտեն հասկցնել, սկսիլ սկիզբէն մինչեւ տաք, գործաւորը հոն է՝ լոկ օրինակը ցոյցնելու համար։

Այդ երկու երկիրներու մէջ մտցուած արհեստներն են՝ կահագործութիւն, կողովագործութիւն, կաղապարում, խաւաքարտում (cartonnage) և կազմարարութիւն։

* *

Կիրակնօրեայ վարժարանի մէջ արդէն մտցուած է կաղապարումը և խաւաքարտումը։ Այս տարի պիտի սկսին վարժուհիները սորվիլ կազմարարութիւն։ Եթէ Զուլիցերիոյ օրինակին հետեւելով մանչոց կրթութիւնը մինչեւ 10—11 տարեկան հասակը յանձնուի կանանց, վստահ եմ որ մեր վարժարանները աւելի աղէկ վիճակի մէջ կըլլան քան թէ են այժմ։

Զէռուանոն ալիէրպոսէ դրասէր անուամբ եթէ վարժարան մը հաստատուելու ըլլայ Բերայի մէջ, ամառուայ արձակուրդներուն կամ ձմեռները գանազան թաղերու մէջ իրիկունները, չէ՞ կարծեր որ մեծ գործ մը արուած կըլլայ կրթական գործին։

Փողոցները թափառող, տուներու մէջ ազատ ժամանակ մայրերու հոգին հանող տղոց համար, վարժարանի մէջ առաստաղին ծռած թուղթեր նետող, պարապ նստող աշակերտներուն համար, կը կարծէ՞ք որ մեծ բարիք առաջ չի գար այդ տեսակ հաստատութիւնէ, ուր ուսուցիչները, տեսուչները, —կը բաւէ որ աղէկ գծագրութիւն գիտնան—մէկ ամսոյ մէջ կը սորվին արհեստներ, իրենց կողմէն տղոցը սորվեցնելու համար։

Բերա ԴՈԱՏԻՈՆԷ ՄԱՏԱԿԵՆԱՆ

ՏԻՐԱՑՈՒՆ ՈՒ ԺԱՄԿՈՂԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե.

Առելութիւնը զոր կը տածէին իր դէմ գեղացիք, յօրէ անտի իր գրպարտութեան, չէր մարած. եկեղեցական սքեմն՝ պահ մը վարագոյր մը գրած էր գեղացւոց և տէր Ղուկասի անձնասիրութեան մէջ։ Պահ մը կարծեր էին, որ անցած մոռցուած են տէրտէրի մէջ իր հին ու զզուելի բարքերը։ —Էլ Աստուծոյ մարդ է, նկատեր էին, ինքն բարի պիտի ըլլայ, ներողամիտ, մենք ալ մոռնանք անցեալը. ըսած էին։ Համբաւ և իրաւունք այս անգամ վազ չի կեցան տէրտէրէն։

Ս. Կարապետին վանահայրը կար, նա էր որ կը հսկէր եկեղեցականաց և ժողովրդեան կրօնական ու բարոյական բոլոր գործերուն, բոլոր խնդրանքներուն. նա էր, որ կը խէր անտեղութիւններն ու կը պատժէր հեղինակները, իբր հայր անոխակալ, արդար, առաքինի և բարի։ Նա, այդ պատկառելի մեծաւորը, մինակ բարի չէր, բարեգութ և բարեսիրտ էր, ողորմած աղքատին և արժանաւորին, արդարին և անմեղին։ Գեղացիք հասուցին իր գթած ունկընդրութեան այս խնդիրն. և պատժուեցաւ տէրտէրը։ Նորան փիլօնագուրկ ընելով՝ բչած էր Ս. Աղբերիայ վանքը ապաշխարելու և ուղղուելու, իսկ Ս. գեղին համար ալ։ առժամաբար յղած մեր ծերուկ Տէր Գէորգը, պարկեշտ, խաղաղարար և եկեղեցասէր քահանան։

Նա ոչ միայն խաղաղած, այլ կը միխթարէր այդ մէկ հողագործները։

Մարգար երեսէ ինկած էր, ոչ օր կը կարցնէր զինք. մինակ գղերն էր, որ միշտ կը զրգռէր։

—Տնաւե՛ր, կըսէր Սրգոն Մարգարին, մէկ հեղ մեռա՞ր դու, ինչ եղաւ, վըր Համբարին չես կրնայ, չես կրնա՞յ, դու էտ երկու մահուկ ժամկոչներուն էլ չես կրնար կծել՝ Խաչէն ու Մանկէն. չէ՞ որ, էս պօտոսիկն (մեծ ագմաւի, ագէտ) անոնք հանեցին մեր գեղի մէջ։

—Տօ՛, աւանա՛կ, քու գործն ի՞նչ է, ամօթ չէ՞ իմ խելքս գնեմ անոնց հետ. լեզուդ քան զցախաւել մ'է, գրուցելուն տեղ կծէ. նապաստակի ընկեր ագուէան է։

—Է՜, ագէկ, խօսքիդ տէ՞րն ես, դու ինձի աչք է՞րէ,—կը տեսնաս, Սըր Կարապե՛տ, պրտ էնիմ, որ արաղայ ջերն խմին փարով...

—Պատռի՛ս, հա պատռիս, տնարլօ՛գ, ի՞նչ պրտ էնիս, էնոնց էլ քու պէս՝ խըզճուկ հոգի մը կայ էլ ի՞նչ։

—Թա՛հա՛, հա գիտամ, դու ալխարհէն խապար ես։ Խաչէն ու Մանկէն Համբարին պօտանճի եղեր են, գարի արան բոլոր ձմերուկ ու կլոր է։

—Է՜, ի՞նչ կենայ հոկուց։

—Զիրանց բուս, արիւն պրտ հանեմ, էլ ի՞նչ էնիմ։

Մարգար ծիծղաց, և նախկին գղերն կրաւ՝ դէպ իր բրիշկա տունն։

Մանաթ գէպքէն յետոյ՝ Մանկէն վախնալով Տ. Ղուկասի թիմամներէն, ժամկոչ Խաչէի խորհրդով՝ էլ չէր ընդունած ժամկոչութիւնն, հակառակ գեղացւոց ա՛յնքան սոխպուումներուն։ Խաչէն էլ Մուշաղէնն թողած եկած էր, իր կնոջ և մէկիկ Աստուրի հետ։ Այս երկուքն՝ հոն երթալէ ի վեր շատ կարօտցեր էին իրենց գեղն ու գրկիցներն, և ջնուրն մեզ չիդար, ամէն օր հիւանդ ինքն ըսելով, խրատ էին Խաչէն և եկած իրենց հին խրճիթն։

Երկու ժամկոչներն էլ, Մանկէն և Խաչէն, անգործ էին և ապրելու անկարող։ Համբարը ձմերուկի մեծ պօտքան մը ցանած էր և օր մը երբ պօտքանճի կը փնտռէր. Մանկէն խօսք տուեր էր այդ ծառայութիւնն ընել. ու մոռցուրթիւն յայտնած Խաչէին, ու նա էլ ընկերակցած էր։ Երեք ամիս մշակեցին բանջարանոցն, և ձմերուկի ու կլորի թանթերն էնքան պարարտացան, որ յուսալից արդիւնքներ կը խոստանային իրենց։ Վստահ էին, որ ձըմերուկի բերքով պիտի կրնան ապրիլ այդ տարի։ Է՛լ ձմերուկի պէտք, մթեղ հասեր էին։

Գղիր Սրգոն տեսեր էր պօտքանը, ու կը պատռէր ժամկոչներու բաղդէն։ Սրգոն մտածեց ժամկոչներէն վրէժ լուծել։ Նա գնաց գտաւ Մարգարի տան, որ սովոր էր այս տեսակ խաղերուն, և երկար քան ու վրա մ'ըրին հեռաց։ Ընելիքին որոշած էին։ ԴԵՂԱՄ

Տր. Ճոն Էլիս՝ Նիւ Եորքի Բէթորպը լրագրին մէջ կը հետապնդէ մաղուած ալիւրի խնդիրը և կ'ըսէ թէ Ամերիկացւոց մատաղ տարիքի մէջ ակռաները կոտրտնելուն պատճառը մաղուած ալիւրն է։ Կը յարէ թէ մանրակրկիտ փորձերով հաստատուած է որ անասունները քանի մը շաբաթ միայն կրնան ապրիլ, եթէ լոկ նուրբ ճերմակ ալիւրով սնուցուին, մինչ ընդհակառակն՝ չմաղուած ալիւրով կրնան ապրիլ և զարգանալ։

—Մաթեմաթիքական հաշիւներ կը ցուցունեն թէ երկաթէ նաւ մը փոյտերէն նաւէ մը հարիւրին 27 հավասարութեամբ պակաս կը կրէ, և նոյն ընդարձակութեամբ փայտէ նաւու մը կրած մէն մի 100 տակառաչափին դէմ 115 տակառաչափ կը կրէ, երկուքն ալ միեւնոյն ջուրին վրայ գտնուելու պայմանաւ։

=)(4)(=

ԹԵՐԹՕՆ ՀԱՐԵՒԵԼԲԻ

ՀԱՆՐԻ ԿՐԵՎԻԼ

ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

Ռէյմոն նորէն իր սովորական դիրքն առած էր. ոտքի վրայ չկայ տիտակ կը կենար ինչպէս կռուի ատեն։ Տարփոփին ուժգնութեամբ մը առաւ էսթէլին լուսանկարը և բերնին վրայ սեղմեց. բայց հագիւ չուրթերն անոր դպած էին՝ սոսկումով ետ քաշեց. աչքերը լուսանկարին աչքերուն մէջ մխրճելով՝ կարծես մունչ երդում մը կուզէր անոր. հմայուած, նորէն պլտի համբուրէր զայն երբ ինքզինքը դպելով ուժգնօրէն, կտոր կտոր ըրաւ թուղթը և չքմիներին մէջ նետեց, ուր տարտղնեցան՝ առանց իր ուշը դրաւելու։

Այն ատեն գարակ մը բացաւ և տուփ մը դուրս հանեց ոպպի ատրճանակներու, զոյս աչքէ անցուց։ Լաւ վիճակի մէջ էին, ծառայելու պատրաստ։ Հատ մը առաւ, պարպեց, նորէն զինեց և ամուր ձեռքով մը բռնելով զայն զօրավարին պատկերին ուղղուեցաւ։ Առանց խռովելու բացաւ իր կուրծքը և հօրը պատկերին նայեցաւ։

Երկար ատեն նայեցաւ, վշտալից ու զոռոզաղեղ աչքերով... Ի՞նչ կըսէր իրեն, այդ մունջ հայեցողութեան միջոցին։ Աղաչա՞նք մըն էր, թէ ոչ միմիայն որդիական սիրոյ մը արտայայտութիւնն՝ յիմարութիւն առաջ բերելու ատիճան։ Այն պահուն երբ Ռէյմոնի աչքերը՝ տեղադրուած՝ արցունքով կը լեցուէին, ատրճանակին փողը սրտին վրայ դրաւ և մեռած ինկաւ, ղէն ի ձեռին։

Գ.

Անկարելի է նկարագրել ապշութիւնը որ յաջորդեց։ Առաջին ապաւորութիւնը սա եղաւ թէ անհնար էր որ ասանկ բան մը պատահէր, և թէ ամբողջ տունը անգութ ցնորակոծման մը ենթակայ էր։

Նախ Միշէլ սենեակ վազած էր. դեռ պայթման թնդիւնը չդադրած, տեսած էր իր հարիւրապետին իյնալը։ Անոր մօտ ծնրադրած, փոքնց ձեռքը սրտին վրայ դնել, ու ետ քաշեց արիւնալից մատները անանկ յուզումով մը զեղին գլորեց զինք չմոռնալու համար։

Գրէթէ անմիջապէս ներս մտան տիկին Մոնքլար և էսթէլ։ Հրազէնի արկած մը կարծելով, յուսալով թէ բան մը չիկար, այն երջանիկ մարդոց վստահութեամբը որոնք չեն ընդունիր անարժան դէպքերու մը վայրագութիւնը։ Տեսնելով իր եղբօրը՝ կանկի վրայ փռուած, տիկին Մոնքլար դրան վարագուրակալին կառչեցաւ, շարժելու անկարող։ Էսթէլ որ հոնէն կուգար, սենեակ մտաւ, երկու երեք քայլ առաւ և կեցաւ, սարսափահար՝ մահուան այդ սոսկալի երեւոյթին հանդէպ զոր առաջին անգամ կը տեսնէր։ Գոչ արձաթագոյն մեռաքէ թեթեւ զգեստին մէջ, ուղղուրական գլխարկով, որուն վրայ ծաղիկներ, ձեռքն հովանոց մը, կեանքի և ուրախութեան պատկերը կը ներկայացնէր։ Սոսկման առաջին շարժումէն յետոյ, երկչոտութեամբ մտեցաւ և Ռէյմոնի վրայ ծռեցաւ։ Այդ պաղաշրջադեստը քաւեցաւ արեան գծին որ տակաւին կը վազէր տախտակամածին վրայ։

—Միայն վիրաւորուա՞ծ է, Միշէլ, հարցուց ցած ձայնով։ Բժիշկ մը կանչելու է։

Սենեակը լեցուած էր չուարած ծառաներով։ Պընուա ներս մտաւ, և իր ներկայութիւն անմիջապէս կարգ և լռութիւն առաջ բերաւ։ Առանց քննելու թէ իր ոտին տակ փռուած մարմինը կեանք ունէր, վերուց զայն և անկողնին վրայ տարաւ։ Միշէլ սթափած էր ու օգնեց անոր։ Երկու ծառաներ զրկուեցան երկու նշանաւոր վիրաբուժներու, երկու տարբեր թաղեր, և միւս ծառաները ճամբուեցան։

—Ձեր տէրը արկածի մը զոհ եղաւ, ըսաւ հանդարտ ձայնով մը. այս բանը հաղուագէպ չէ։ Երբ նուազումն անցնի, պէտք եղածը պիտի ընենք։ Մինչեւ որ բժիշկը գայ, լռութիւն կը պահանջուի ձենէ։

Այս առնական ձայնին շեշտը տեսակ մը վստահութիւն ներշնչած էր. սպասուհիները հեռացան, դրէթէ համոզուած թէ դժբախտութիւնն արդարեւ արկածի հետեւանք էր։ Դռները գոցուեցան, և Պընուա առանձին գտնուեցաւ Միշէլի և երկու կիներուն հետ իր բարեկամին մարմնին առջեւ։

—Քնացած է, այնպէս չէ՞, պարոն, ըսաւ տիկին Մոնքլար, որ յաջողած էր սթոռ մը ձեռք անցընելու։

Պընուա տիրօրէն երերցուց գլուխը։

—Երկուքդ ալ դիս հասկնալու վիճակ ունիք, ըսաւ Ռէյմոն մեռած է. մատները արդէն սառած են ու փայտացած... հիմակ սա կարեւոր է դիտնալ և գուցէ ծածկել նաև, թէ ի՞նչ է իր մահուան պատճառը։

—Արկած մը, ցրմնջեց տիկին Մոնքլար ձեռքերը գալարելով. արկած միայն կրնայ ըլլալ։ պարոն Պընուա։ Այս խեղճ տղան, իր երջանկութեանը մէջ, անխոհեմ գրտնուած ըլլալու է։ Այս առտու, եկեղեցի երթալուէս առաջ, ուրախութենէն խելքը գլխէն գացած էր... կըսէր ինծի. «Մենք եմ, բարի հօրաքոյրս, բոլորովին խենդ հրճուանքէս։»

Էսթէլ բան մը չէր ըսեր. ոտքի կեցած էր սենեկին մէջտեղը և ամուսնին կը նայէր խորունկ արգահատալից աչքերով։ Պընուա դայն կը քննէր, այդքան հանդարտ տեսնելուն զարմացած։

—Իսկ դուք, տիկին, կը հաւատա՞ք որ արկած մը ըլլայ։

Զէր պատասխանած, բնաւ սովորած չըլլալով տիկին կոչուիլը լսել։ Պընուա քայլ մը առաւ դէպ անոր։

—Տիկին տը Պօրան, ըսաւ, դուք ալ կը հաւատա՞ք որ ձեր ամուսնին մահը արկածի մը արդիւնք ըլլայ։

—Անչուշտ, պարոն, պատասխանեց, ապա թէ ոչ ի՞նչ կրնար ըլլալ։

—Դուք տանելու էիք դայն, ըսաւ եբիտասարդը տիկին Պօրանի։

—Տարէք եթէ հաւանի, պատասխանեց էսթէլ առանց անոր երեսը նայելու։ իմ տեղս հոս է... իր կինն եմ։

Պընուա անոր վրայ սեւեռեց այն ակնարկներէն մէկը որոնք հոգիի մը մինչեւ խորը կերթան։ Էսթէլ հանդարտօրէն դիմացաւ, քիչ մը զարմացած այդ յամառութենէն զոր անպատշաճ կը գտնէր։

—Կարծեմ զարմացաք որ չեմ լար, ըսաւ խրախուսութեան երանդով մը. երբէք չեմ կրնար լալ երբ չատ յուզուած ըլլամ։ Էրնեկ անոնց որ լալու յատկութիւնն ունին։

Իր փայփայիչ ձեռքը դնաց հանդչեցաւ տիկին Մոնքլարի ուսին վրայ և հոն կրթնեցաւ արգահատող գորովով մը զոր զգաց խեղճ կինը, վասնզի պատասխանից սեղմելով այդ գորովալից ձեռքը. յետոյ նորէն սկսաւ արտասուել։

Տիկին տը Պօրան անշարժ մնաց, հօրաքրոջ ետին ոտքի վրայ, մինչեւ որ ծառայ մը բժիշկը ծանուց։ Միշէլ, որ սթոռի մը վրայ նստած էր պատուհանին մօտ և որ ոչ շարժում մը ըրած էր ոչ խօսք մը արտասանած՝ տիրոջը անկողին տարուելէն ի վեր, մեկենիմէկ ոտքի եկաւ և մտեցաւ։

Բժիշկը՝ Պընուային ուղած նշանաւոր վիրաբուժներէն ոչ մին էր ոչ միւսը։ Թաղային փոքր բժիշկ մն էր դիպուածով կանչուած ծառայի մը կողմէ։ Երկչոտութեամբ ներս մտաւ, անկողին գնաց, բացաւ վերքն ուր արիւնը թանձրցած էր, մատները զարկաւ քանի մը անգամ, և, Պընուային դառնալով, ցած ձայնով ըսաւ.

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍՏՈՍ 8/20, 1896

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԾՆՆԴՈՅ ԳԻՐՔԸ

Սըր Ուիլիըմ Տօսընն, անդամ Բրիտանական Արքայական Ընկերութեան (*), նախկին Վերատեսուչ Բանասիրաց Մեծագոյն Համալսարանին (Մաք Ճիլ), և նախկին Գահերէց Գիտութեանց Ծաւալման Բրիտանական Ընկերութեան, այս պահուս Անգլիա կը գտնուի։ Իբրեւ գիտնական և բանասէր մարդ իրեն բան գործ ըրած է քննութիւնն այն խնդրոյ որք Քրիստոնէութեան ու Գիտութեան կարծեցեալ հակասութիւնէն կը ծագին։ Լոնտոնի մէջ հրատարակուող Քրիսթընիթի Հասարակութիւն (Christian Commonwealth) հանդէսին խմբագիրն իրեն բարի գալուստ մաղթելու դացած ըլլալով, հարցուցեր է թէ «Իրական հակասութիւն կա՞յ ընդ մէջ Գիտութեան և Ծննդոց Գրքին»։ Սըր Ուիլիըմ պատասխաներ է։

«Իմ համոզումս այս է որ հակասութիւն չկայ անոնց մէջ։ (**) Ես կը պնդեմ թէ օր աստիճան կարելի է բաղդատութեան դնել ներշնչեալ գրուած մը մեր մարդկային մտքին գտածներուն հետ՝ երկուքին մէջ զարմանալի համաձայնութիւն կայ։ Ես այսպէս համոզուած էի 1856ին, երբ հրատարակեցի «Հնաբանութիւն» (Archaeia) գիրքս, որուն յաջորդեց Աշխարհի Ծագումը (The Origin of the World) անուն գիրքս, և ինձ այնպէս կը թուի թէ այս համոզմանս ճշդութեան ապացոյցք օր ըստ օրէ կաւելնան։ Ծննդոց Գրքին առաջին Գլուխն, այն կերպիւ որ կանխեց, գուշակեց գիտութեան գիւտերն, այն կերպիւ որ արդարապես չի կրնար քննադատուիլ, ինքին նշանաւոր ապացոյց է Աստուածայնշունչ ներշնչեալ մատեան մ՚ըլլալուն։ Ծննդոց Գիրքը քննադատողները կա՛մ չեն հասկնար զայն, և կամ դիտամամբ կը խեղաթիւրեն, խեղաթիւրեալ կէտերն իրենց քննադատութեան առարկայ ընելու նպատակաւ։»

Սըր Ուիլիամ յարեց թէ իր համոզումն է որ Ծննդոց Գրքին առաջին գլուխն «հաստատուն իրողութիւն» կը ներկայացնէ։

Խմբագիրն հարցուց նաեւ թէ համալսարանական նախկին վերատեսուչն ո՛րքան հին կը սեպէ մարդուն ծագումը։—«Պատմութենէն աւելի անդին չեմ կրնար երթալ, պատասխանեց։ «Աստուածաշունչի մէջ պատմուածներէն աւելի անդին երթալու համար բաւական սաղդ իրողութիւններ չեմ տեսներ։ Եթէ դուք կ՚կնթադրէք թէ մարդը ծագում առաւ սորին կենդանիներէ ինքնաբեր շրջափոխումով, պէտք է ուրեմն անհունապէս ետ երթանք մարդուն ծագումը գտնելու համար։ Բայց ասիկա ըստ իսկ լոկ ենթադրութիւն է։

«Այս անտառուղութեան մէջ, մարդուն ծագման վրայ ուրիշ բան չեմ կրնար գիտնալ բայց եթէ ինչ որ Ս. Գրոց մէջ կ՚ըսուի մեզ. այսինքն՝ Աստուած ստեղծեց զմարդ։ Ասկէ աւելին չեմ գիտեր, և չեմ ճանչնար մէկն որ աւելին գիտնայ։ Մեր նշանաւոր տարրաբան և բնագէտ Լորտ Ռէյլվին, որ մթնոլորտի բաղկացուցիչ նոր տարրը գտնելու և հռչակելու առիթիս այնքան իրաւացի համբաւ հանեց, կը հաստատէ թէ «Գիտութեան մէջ չկայ ծանօթութիւն մը որ ո՛և է բանի մը սկիզբն հանի, որ ո՛և է բանի մը ծագումը պարզէ մեզ», և իմ ալ համոզումս այդ եղած է միշտ։ Մարդս արտադրութիւն մ՚է, աստուածային արարչագործութիւն մ՚է, այն է իմ բոլոր գիտցածս։ Առաջին կենդանին ևս բացարձակ արարչագործութեան արտադրութիւնն եղած պէտք է ըլլայ։»

ՇԱՆԲԱՆԵԱՆ ԵՒ ԹՈՂԱԿԸ

Նախկին վարչապետը, կիստոդրն, քանի մը տարի առաջ մտադրեր է թոռակ կապել նիւթական քիչ շատ անձուկ վիճակի մէջ ինկած անձնաւորութեան մը, որ երբեմն կարեւոր ծառայութիւններ մատուցած էր երկրին։ Ցատկացուելիք թոռակն էր տարեկան 100 ոսկի, իբր առհաւատչիւ ազգային երախտագիտութեան։ Ճիշդ այն միջոցին երբ վարչապետը կը պատրաստուէր երկրացոյցին մէջ այս գումարը նշանակել տալ, նոյն անձնաւորութեան կողմէ ճաշի հրաւէր կ՚ընդունի։ Վարչապետն ասոր վրայ կը սկսի մտածել թէ «Թոռակի կարօտ մարդ մը ի՞նչպէս կարող կ՚ըլլայ օրուան վարչապետը ճաշի հրաւիրելու։ Արդեօք պիտի՞ է ըսուածն։ արդեօք ունեւո՞ր մարդ է։» Բայց միւս կողմէ ալ կը խորհի թէ «ի՞նչ ճաշ է այս։ Կարելի է միայն բանջարեղէններ գտնուին ճաշացուցակին մէջ։ Ինչո՞ւ մերժենք և սիրաբ կտրենք անանկ մարդու մը որ թերեւս իր չորաբեկ հացը մեզ հետ բաժնել դուզէ։ Իր խօսակցութիւն հաճելի է, և ինչ որ ալ ըլլայ, իրեն հետ տեսակցութեան առնի մը կ՚ըլլայ ճաշի այս հրաւէրս։» Մարդուն տունը դացած պահուն, վարչապետն իր ընկերոջ կ՚ըսէ։ «Եթէ սեղանին վրայ Շանբանեա դնէ, թոռակ չենք կապիր։ Եթէ Շանբանեա չըլլայ, թոռակը կ՚ըլլայ։» Արդ, մարդը Շանբանեա բերել կուտայ, իբրեւ աւելի մեծ պատիւ, և այս պատճառաւ, թոռակն զուրկ կը մնայ։ Շանբանեայի ամենէն սուղ չէն էր այս, զի տարին 100 ոսկիներուն ապրանք եղաւ իրեն։

Քաղաքական կացութիւն

ՖՐԱՆՑ ԵՌԶԼԻՆ ԿԱՑՍՐ այնքան դոհ է Կոլոմբոյի կոմսին հետեւած արտաքին քաղաքականութենէն որ իր Տէրութեան ամենարարձր պատուանշաններէն մէկն՝ Ոսկեդեղման ականակուռ շքանշանն անոր պարգեւեց իր Ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

—Աւստրիոյ Կայսեր տարեդարձին առթիւ Զարը Բրանսո-Ռուսի պալատին մէջ հացկերոյթ տուաւ, և իր օգնականաւ բարեկամին կենաց բաժակ առաջարկեց։—Վիլհելմ Կայսրն ալ Գերմանի պալատին մէջ հացկերոյթ տուաւ նոյն առթիւ և բաժակ առաջարկեց ըսելով։ «Բաժակս կը պարպեմ Ն. Վեհափառութեան Ֆրանց Եոզէֆ Կայսրի՝ իմ մտերիմագոյն բարեկամիս և զինակցիս կենաց։»

Ի ԶԷՐԻՆԵԼ։—Այս Դ. Զէրինեկի մէջ պարտնապետ հռչակեցաւ Զանկորայի իշխանին աղջկան՝ Էլէն իշխանուհւոյն հարսնիքսութիւնն իտալիոյ դահաժառանգ Նաբոլիի իշխանին հետ։ Իշխանուհին ծնած է 1873 յունուար ամսուն, իշխանն 1869 նոյմբրին։ Սեւ Լեռան ժողովուրդը շատ կը խանդաւառի այս խնամութեան առթիւ, որ Եւրոպան ոչ-սլաւ մեծ Տէրութեան մը հետ սերտիւ կը կապէ զԶանկորա։ Հարսնիքին օրն յառաջիկային պիտի որոշուի Միայն Իտալիոյ արքայական գերդաստանին և Սեւ Լեռան իշխանական գերդաստանին անդամներն և անդամուհիները պիտի մասնակցին պսակի արարողութեան։ Ազգիկը կամ ալի պիտի ըլլայ։

ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆՔ.—Վիեննայի դեսպան Սըր Լամբրնա Մոնսըն Փարիզի դեսպան անուանուած ըլլալով, Լա Հէյի Բ. կարգի դեսպան Սըր Հորաս Ռըմպոլտ Վիեննայի Ա. կարգի դեսպանութեան բարձրացաւ։ Սըր Հորաս 1881—73ին կ. Պոլսոյ դեսպանատան գործակատար էր։

ՄԱՃԱՌ լրագիրը յօդուածներ դրելով ցնորկալութիւն յայտնեցին Զարին՝ մաճառ պատմական լիշատակ մը՝ կէսարկ Բաքոչիի սուրն Հունգարիոյ ազգային թանգարանին նուիրելուն համար։ Մաճառ լրագիրը այս նուէրը նշան կը համարին Զարին խաղաղասէր գիտուորութեանց, որք չատ յարմար կուգան Աւսարիոյ-Հունգարիոյ պահպանողական քաղաքականութեան։

ՍԱՐԲՈՆԻՈՅ Մաքս արքայազուն իշխանն, որուն կամոցիկ քահանայ ձեռնադրուիլն անցեալ օր նկարագրած էինք, Լոնտոնի գերման կամոցիկ հասարակութեան մատրանապետ կարգուեցաւ։

ԶԱՐՆ երկու հազար ռուպլ զրկեց ի մասնակցութիւն Լալուագիեի արձանին միջազգային հանգանակութեան։ Այս հանդանակութիւնն երկու տարի առաջ բացաւ Ֆրանսայի Գիտութեանց Ակադեմիան, առաջարկութեամբ Գերթլոյի՝ քիմիագէտ-դիւանագէտին։ Իբրեւ 2,200 ոսկի հաւաքուեցաւ, և կը յուսացուի թէ մեծ գիտնականին հմբաւին արժանի արձան մը պատրաստուած պիտի ըլլայ 1900ին բացուելիք Արուեստահանդէսին առթիւ։ Ազգաս իբր 110 ոսկի զրկեց, Գերմանիա 180 ոսկի, Անգլիա 150, Աւստրիա-Հունգարիա՝ 110։ Ֆրանսայի կրթական նախարարութիւն 260 ոսկի տուաւ։ Փարիզ քաղաքը՝ 440։ Լաւորագիտ, քիմիական գիտութեան կամ տարրաբանութեան հայրը, գրեթէ դար մը սպասեց որ իր արձանը շինուի։ Ֆրանսայի կազմ ամեն ընկերութիւնք մասնակցեցան հանդանակութեան։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Ռայխսդակէն կառավարութիւնն 150 միլիոն մարքի վարկ պիտի խնդրէ նաւատորմը զօրացնելու համար, և այս գումարը վերադառնալիք է հայրենիքի համար։

ՍՈՖԻՈՅ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Նախկին վարչապետը, կիստոդրն, քանի մը տարի առաջ մտադրեր է թոռակ կապել նիւթական քիչ շատ անձուկ վիճակի մէջ ինկած անձնաւորութեան մը, որ երբեմն կարեւոր ծառայութիւններ մատուցած էր երկրին։ Ցատկացուելիք թոռակն էր տարեկան 100 ոսկի, իբր առհաւատչիւ ազգային երախտագիտութեան։ Ճիշդ այն

(*).—Այս մարմին մօտաւորապէս նոյն բանն է Անգլիացիներուն համար ինչ որ է «40 անմահից Ակադեմիան» Ֆրանսացիներուն համար։

(**).— Այս խնդրոյ վրայ տարիներ առաջ երկար վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ ընդ մէջ կիստոդրնի և հանգուցեալ բնագէտ Թիմոնայի։ Կիստոդրն մինչեւ վերջը պնդեց թէ իրական հակասութիւն չկայ Արարչագործութեան նիւ՚չեալ պատմութեան և գիտութեան հաստատած իրողութեանց մէջ։

ՍԱՐԱՅԵՎՈՅ Մեծ Դուքսը Սանկտ Պետերբուրգի Գեղարուեստաց Ակադեմիոյ նոր տնօրէն նշանակեցաւ։

ՍԱՐԱՅԵՎՈՅ Մեծ Դուքսը Սանկտ Պետերբուրգի Գեղարուեստաց Ակադեմիոյ նոր տնօրէն նշանակեցաւ։

ՍՈՖԻԱՅԻ ՕԳՈՍՏԱՆ ՏՐ ՇԱՆԺ Լ ՎԱԼԼՕՆ պոլսական դրամատունէն հեղինէն կառավարութեան կնքած 35,000 ոսկւոյ փոխառութեան պայմանագիրն Եղիկոս Թագաւորին կողմէ ստորագրուեր է։

Լի-Հունկ-Զանկ անկողին կը մնայ մամ 9½ին։ Ասիկա բաղմաթեայ սովորութիւնն է յորմէ երբեք չի շեղիր։ Ժամ 5½ին կ՚ելնէ, այսինքն՝ ուէմ ժամ կը մնայ անկողնի մէջ։ Այս է կանոնն, յորմէ դուն ուրեք կը շեղի։ Արթնանալու համար որոշեալ ժամուն իր սպասաւորը կուգան լուռ կը կենան ննջասենեկին մէջ։ Եթէ, ինչպէս կը պատահի քիչ անգամ, տակաւին արթնցած չըլլայ, չեն կրնար զինք արթնցնել, այլ կը շարունակեն լուռ մնալ կենալ։ Սովորութիւնն երկրորդ բնութիւն ըլլալով իրեն, չինացի ծերունին ճիշդ ժամուն կարթննայ, կամաւ առաւեն 6ին քառորդ մնացած։ Իր սպասաւորք կը հագուեցնեն զինք և երեսը կը լուան տղու մը պէս։ Ամեն օր լոգարան չի մտներ։ Ցեռոյ կուգայ թեթեւ նախաճաշ մը, այսինքն՝ թէյ և տաք տաղուր մը, երբեմն արգանակ, սովորաբար հերմաճ կամ թեկասյոս, (դեհրեխ, Ընդհանրապէ)։ Ժամ վեցին արդէն գործին դլուխն է, որով մեր շատ մը երիտասարդներէն աւելի գործունեայ կեանք մ՚ունի։ Եւ այս այն մարդն է որ Զինաստանի պէս ահագին կայսրութեան մը մէջ կայսրէն ու կայսրուհէն ետքն ամենէն ազդեցիկ մարդն ըլլալով դատ, քանի մը միլիոն ոսկիի տէր է, աշխարհի ամենէն հարուստ մարդոց մէկն է։ Իր բոլոր կերակուրները տաք կ՚ուտէ։ Պաղ բան բնաւ չուտեր։ Ասիկա իր առողջապահիկ կանոնն է։ Իր եօթնանասուն և հինգերորդ տարուոյն մէջ է, իր մարմնոյութիւն հարկաւ առոյգուն չուի զօրաւոր չէ, և հետեւապէս հոգ կը տանի որ իր ամենուտելիքներ պարզ և դիւրամարս ըլլան։ Բրինձ, ապուր և ձուկ,—ձուկ, տպուր և բրինձ,—ասոնք են իր անփոփոխ ուտելիք։ Թիա քիչ փոփոխում կը մտնէ այս ցուցակի մէջ։ Իր ժամանակ մերը Լի-Հունկ-Զանկ օտար կերակուրներ կը փորձէր։ Հիմակ ալ իւրհեռաւորդներ կը փորձեն զանոնք։ Ֆրանսական կերակուրներուն շատ հաւնեցան, գերմանական խոհարարութիւնը զիրենք ահաբեկեց, անգլիականին վրայ իրենց կարծիքներ դեռ կազմուելու վրայ են։ Բայց տարիներու փորձառութեամբ Լի-Հունկ-Զանկ սովրած է չվատահիլ եւրոպական խոհարարութեան։ Ինչ որ ալ ըլլայ, ուրչսի ալ զօրաւոր փաստեր գործածուին, բրինձին և ապուրին վրայ ունեցած հաւատքը չի խախտիր։ Երբ բաղմախորթիկ սեղաններու կը հրաւիրեն զինք, կը մերժէ՝ ըսելով. «Երբ իմ երկրէս մեկնեցայ, քաղցած և զուարթ էի, և եթէ կարելի է, կը փափաքիմ որ երկիրս դարձած ժամանակ ալ նոյնքան քաղցած և զուարթ ըլլամ։ Այս սքանչելի խօսքեր անշուշտ նախանձ պիտի շարժեն տարիքին առած փափկակերներուն որք եղան լարերը (ֆիլէներն), հաստկծապատ կողիկները (ռիբէները), և լեցուած երեսներն (որսի կենդանիները) անդիմադրելի կը դտնեն։

Լոնտոնի լրագիրք փափկութեամբ հերքեցին այն կարծիք թէ Լի-Հունկ-Զանկ լուսաւորեալ չինական կարծեաց ներկայացուցիչն է։ Ճարտնի հետ պատերազմին վերջանալէն ի վեր, Բեքինի մէջ անգլիասէրներն, որք երբեմն շատ զօրաւոր էին, հիմակ առաջուան ոյժը չունին։ Բայց շատուոր են դարձեալ՝ բաղդատմամբ միւսներուն։ Երբ այրի կայսրուհին ռուսական բարեկամութիւն և պաշտպանութիւն ձեռք բերելու եռեւեռ եղաւ, Լի-Հունկ-Զանկ, որ այրի-կայսրուհին խօսքէն դուրս չելներ, ինքն ևս խորհուրդ տուաւ հրիտասարդ կայսեր որ Ռուսիոյ կողմն հակի։ Բայց այս օգնատաւոր դաշնակցութեան հակառակ, Անգլիոյ հետ զինակցութիւն ի՛նչ-ապրովոր չինացի պետական մարդիկն իրենց խորհուրդէն ետ չկեցան։ Որովհետեւ Անգլիա մօտաւորութիւն չէր ցուցներ Զինաստանի, և Ճարտնի կողմէ յաղթուելէն ետքը Զին Անգլիացիներուն քով ամեն համարում կորուսած էր, անգլիասէր չինացի կուսակցութիւնն հարկադրեցաւ սեղորթ կենալ, երբ այրի կայսրուհին նախ և առաջ Լի-Հունկ-Զանկի վերադարձուց իրմէ առնուած ամեն ատիճաններն ու պատիւներն՝ իբրեւ առհաւատչեայ նորանոր շնորհներու, և յետոյ արտասովոր դեսպանութեան պաշտօնով Բեդերսպուրգ և միւս մայրաքաղաքները զրկեց։ Անգլիկայսրուհւոյն հիմնական դաղափարն է յարձակողական և պաշտպանողական զինակցութիւն մը կնքել Ռուսիոյ հետ։ Եթէ Զարը նպաստաւոր որոշումներ ցուցներ, Լի-Հունկ-Զանկ արտաքին

Պ. ԱԼՊԷՌ ԿԻԶ, Շքոտրաի ֆրանսական հիւպատոսարանին քարտուղարը, միեւնոյն պաշտօնով Հալէպի ֆրանսական հիւպատոսարանը փոխադրուեցաւ։ Պ. Կիզ իր նոր պաշտօնատեղին ժամանելուն պիտի երթայ վարել Մարաշի ֆրանսական փոխհիւպատոսարանի գործերն, որովհետեւ փոխ հիւպատոսը արձակուրդով պիտի մեկնի։

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ՋՐՀԱՆԿԻՐ զօրաց նախագահ Պ. Բէք, որ ներկայ գտնուած էր Բէյբթի մէջ հազարամեակին առթիւ գուամարեալ համաժողովին, յանուն Ջրհանկիր զօրաց, շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Զէյէնեի փաշայի, որ Հունգարիոյ Ջրհանկիր զօրաց հիմնադիրն է։

ԲՈՒԼԵՐԱ.—Կիրակի օրը Ազիզսանդրիոյ մէջ քոլերաէ 1 դէպք պատահեցաւ, Գահիրէի մէջ՝ 3 դէպք, 3 մահ և ուրիշ տեղերու մէջ 90 դէպք, 81 մահ։

Երկուշաբթի՝ Ազիզսանդրիոյ մէջ՝ 4 դէպք, 1 մահ, Գահիրէի մէջ՝ 1 դէպք 1 մահ, Բուսատիի մէջ՝ 1 դէպք, 1 մահ և ուրիշ տեղերու մէջ՝ 200 դէպք, 170 մահ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մաքսատունք անցեալ Յուլիս ամսուն 88,364 եգիպտական ոսկի առած են իրենց ծխախոտի մաքսատուքը։ Անցեալ տարի նոյն ամսուան հասոյթն էր 75,886 ոսկի։ Տարեգլխէն մինչեւ այսօր առնուած հասոյթի գումարն է 558,314 ոսկի։

ՄԱՂԼԻՍԱՅԻ Գուլա գաւառակին մէկ քանի գիւղերու հունձքերն եւայլն կարկուտէն վնասուած ըլլալով, Այտընի նահանգին երկրագործական քննիչ Զաքարեան էֆէնտի այդ կողմերը գացած և քննութիւններ կատարելով նահանգին կեդրոնը վերադարձած է։ Զաքարեան էֆէնտի տեղեկագրած է որ թէ՛ Գուլալի և թէ Էյմէի գաւառակաց մէջ 7–8 գիւղերու հունձքերն ու այգիներէ մէկ քանին բոլորովին և մէկ քանին ալ մասամբ վնասուեր են և թէ Գուլէ գաւառակի երեք գիւղերու բնակիչք նպաստի պէտք ունին։ Տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է այդ գիւղացիներուն օգնելու համար։

ԵՐԵՒ ՆՈՐԱՇԻՆ.—Զաթալճայի Պօյալը գիւղին մէջ իսլամ կին մը երեք զաւակներ ծներ է, որոց մին մանչ և երկուքն աղջիկ։ Երեք նորածինները կայրին։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.— Եէմէնի նահանգին գաւառական թերթը կը պատմէ թէ Գունֆուտայի մէջ Արնաւուտ Իսլամ անուն մարդ մը կայ, որ հարիւր քսան տարեկան է։ Շատ անգամ մէկ-երկու ժամու տեղ հեռաւոր կերթայ եղեր։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանն երէկ դատեց Շիւբրի ու Ապուլլակ անուն անձերն, որք ամբաստանուած էին թէ անցեալ տարի Նայիմբեր ամսուն Խասգիւղի մէջ ջրկիր Մուսթաֆայի կինը՝ Զէյնէթը խեղդամահ ընելով տանը վարի յարկը գտնուած և ածուխ պահելու յատուկ տեղը պատին տակ թաղած և վրան ալ նոքին պատ մը հիւսած են, նոյնպէս յայտնուած են Զէյնէթի ժամացոյցն ու զրամները։ Ամբաստանեալներն այդ կնոջ խորթ զաւակներն էին։

Դատարանը յետ դատավարութեան նրկատելով որ Շիւբրի ու Ապուլլակ կանխամտածութեամբ գործած են այդ սոսկիրը, մահուան դատապարտեց զանոնք։

—Եղեռնադատ ատեանն երէկ դատեց Գալուստ անուն անձն որ կին մը միրուռած էր սպանելու դիտաւորութեամբ։ Գալուստ դատապարտուեցաւ երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան։

ՕՐՏՈՒ գաւառակին (Տրապիզոնի նահանգ) Կերչէ գիւղէն Բէչօէզլու Կիրակոս գիւղին մօտ գտնուած անտառ մը գացեր է մեզուի փեթակները քննելու։ Նոյն պահուն արշ մը վրան յարձակելով Կիրակոսին գլուխը մասմնէն բաժներ է։

ԱՐԿԱՆԹ.— Առջի իրիկուն Եէնիգիւղէն չորս մարդեր մակոյկով Պէօյիւքէրէ գացած էին ապառիական դեսպանատան լուսաւորութիւնները դիտելու, երբ դիպուածով մակոյկը շրջեցաւ և ամենքն ալ ծուլի ինկան։ Այդ մարդերէ երեքը ազատուեցան։ Իսկ չորրորդը՝ երիտասարդ նպարավաճառ մը՝ խղդուեցաւ։

—Երեքշաբթի օրը Կէօղթէբէի կողմը Մալիէի քարտուղարներէն Իղդէթ պէյի փոքր աղջիկը ալքելով խանութ եմած պահուն, հագուստները բռնկեցան և թէեւ անմիջական օգնութիւնը հասան, սակայն մարմնոյն այլեւայլ մասերն այրեցան։

ՐՈՊԻԼԴ ՖՈՒԼԷՃ

Սոյն Ֆուլէճ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպան ու Ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դաստուաց կամառ մը, որով կը կառավարուի։ Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Գուլկարերէն, Գաղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանրաբանական, կենդանաբանական եւ բուսաբանական դաւաթներ, եւ բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիներ։

Ֆուլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայ բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց, նոր տնօրէնութիւնք եղած են բնական գիտութեան դասերու համար։

Բոպէրդ Ֆուլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է։ սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզուն եւ տոհմային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի եւ դպրութեան համար գծեալ է ուսման կոստրեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան թարաշէն եւ հոյակապ շէնքերը կառուցեալ են ի Բուսէլլի Հիսար, Վոսֆորի եւրոպեան կողմը գտնուող բերդերուն տեսեւը բլրոյ մը վրայ, որոյ գիրքը Վոսֆորի ափանց վրայ զեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջաբարն համարեալ է։

Ֆուլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր [1 ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն որ ի Բուսէլի-Հիսար։ 574 15—24

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Վահ. Նուրեան էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հերքեսարիի կառավարիչ Զիհա պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Ձեկուցումները հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

«Վարիչներէ կուսակալութիւնը հեռագրած է Ներքին գործոց Նախարարութեան թէ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, անցեալ Յուլիս ամսուն Գրդզիլիսէի մէջ 96 տղաքներ պատուաստուած են և թէ 1311 տարւոյ Օգոստոսէն մինչեւ այսօր պատուաստուած անձերէ 4453ին պատուաստները բռնած ըլլալով վկայական տրուած է։»

—«Օգոստոս 6 Յունականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Վանայ, Գոնիայի, Էրզրումի, Տրապիզոնի, Ատանայի, Սըվազի, Էնկիւրիի, Մուսուլի, Տիարպէքիրի, Պրուսայի, Հալէպի, Գասթէմունիի և Պիթլիսի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

Գաւառական լուրեր

ՄՈՒՇ, 24 յուլիս

Արէ-Էլէթ 3720 թուոյն մէջ՝ յունիսի 17ին Մուշէն գրուած նամակ մը կարդացինք, որ կողքաբ Մուշի թաղային վարժարաններն և մասնաւորապես մասնաւոր կընէր կրթական այն անկեալ վիճակն, որու ենթարկուած կը գտնուի տարիներէ ի վեր Միաց. Ընկերութենէն մատակարարեալ քաղաքիս կեդրոնական վարժարանը։

Զենք ուրախար թէ՝ «այդ կարեւոր հաստատութիւն այնպիսի պաշտօնեաներու յանձնուած է տարիներէ ի վեր, որ օր աւուր կը նսեմանայ, ժողովրդեան աչքէն կիյնայ ու սրտէն կը հեռանայ», այո՛, տեղւոյս կեդրոնական վարժարանի այդ տխուր և ամուլ կացութիւն ամենուս միանգամայն ցաւ պատճառած է, պարագայ մը, որ անշուշտ դարմանուելու համար պէտք է գրաւած լիներ ընկերութեան Պատ. Տը-նօրէն ժողովոյ խորին ուշադրութիւնը։ Կը զարմանանք սակայն թէ Պ. յոգուածագիրը մի կողմէ թաղային վարժարանաց խեղճութեան վրայ կարեկցած ժամանակ, ինչո՞ւ անտես ըրած մոռցած էր Մշոյ Ս. Մարտինէ եկեղեցւոյ թաղային վարժարանիս գոհացուցիչ վիճակն, և գէթ բառ մը անգամ չէր գրած այդ նկատմամբ։

Իրաւունք ունինք պահանջելու որ յոգուածագիր մը, ըստ կարելւոյն անաչառ լինի իւր տեսութեանց մէջ, և պարտաւորութիւն է կարծեմ, յոռութիւններ ձգելու առեն, քաջալերել նաեւ բարի ու պարկեշտ աշխատութիւններ, օգտակար ջանքեր և այլն։

Մեր թաղի Պատ. Թաղ. Խորհուրդը՝ չէ թէ գովելու, այլ իրականութիւն յայտնելու համար կըսենք թէ՝ հակառակ տընտեսական անձկութեան, իւր ջանքերը չէ խնայած և չդադրիր հոգածութիւն նուիրելէ, որ թաղիս վարժարանը գոհացուցիչ վիճակի մէջ գտնուի։ Բանի տարիներէ հետէ կանոնաւոր կերպով կը շարունակուի այս թաղային դպրոցը, զոր՝ կրթական նոր ուղղութեան համեմատ՝ կը վարեն ընկերութեան կեդրոնական վարժարանի նախկին շրջանաւարտներէն Պ. Անդրանիկ Սարքեանը և իւր օգնականն Պ. Յովհաննէս։

Նոքա ի բիկ մնչիկ կաշխատին արդիւնաւորել դայն, և իրենց խնամց ներքեւ կը գտնուին 135ի չափ աշակերտներ, որոց մի մասն ուրիշ թաղերէ կուգայ։ Վարժարանը երկու մասի բաժնուած է—ծաղկոց և նախակրթարան, որ կը վարի գիւղային նախակրթարանի ծրագրով և ինչ ինչ կարեւոր յաւելումներով։ Պ. Սարքեան և իւր պաշտօնակիցը տարիներէ ի վեր իրենց համիստ աշխատութեամբ չեն դադրած օրատակար մղում տալու վարժարանի ընթացքին, և մանաւանդ՝ առաջինը ստանձնած լինելով նաեւ երաժշտութիւն, ձայնագրութեան դասեր ալ կաւանդէ, և յեկեղեցւոյ՝ աշակերտաց հետ ներդաշնակ և քաղցր երգեցողութեամբ մեր եկեղեցական ասացուածոց, հոգեւոր մխիթարութիւն մը կը ներշնչէ հայ բարեպաշտներուն։

Ճշմարտութեան հակառակ կը լինի այս վարժարանն ալ դասել թաղային վարժարանաց կարգին, և եթէ չենք սխալիր մեր Թաղ. Խորհուրդը կը ջանայ յառաջիկային ոչ միայն աւելցնել վարժարանի պաշտօնեաներու թիւն, այլ ընդարձակել ուսմանց ծրագիրն ալ. եթէ արդեւք մը կայ, այն ալ աղքատութիւն է, մաղթենք սակայն, որ Պատ. Թաղ. Խորհուրդն յաջողի իւր բարի և օգտաշատ նպատակին մէջ։

Թաղեցի ոմն

ԱԶԳ. ՀԻԼԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Յուլիս ամսոյ մէջ ի նպաստ Հիւանդանոցիս, հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են,

Ատարազարի Սուրբ Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ չրջագայեալ պնակի հասոյթ՝ ձեռամբ դանձապետ Մեծ. Մխաք էֆէնտի Շահինեանի՝ 1080 դրուշ։

Մեծ. Տեարք և Աղնուականի Տիկնայք

Նիկոմիդիոյ վիճակէն Պոլսի բարեսէր ազգայինք 594 դրուշ, Կուռնիկ էֆ. Համամճեան 276, Բէյոթանեան եղբարք ի Բուսմուք 125 25, Պատուելի Յ. Բ. Կրոն 108, Փիլիպոս էֆ. Այճեան (մատազգէն) 108, Խրայէլ էֆ. Հայկազն 100, Երկու բարեսէր Տիկնայք (Վիրգինէ և Փառանձեմ) 60, Յովհաննէս էֆ. Բէլէկեան 54, Ղ. և Ս. Սալեան եղբարք 54, Միհրան էֆ. Ընքապապեան 54, Բերոբէ էֆ. Մհի. Կարապետեան 40, Գէորգ էֆ. Պուչաճեան 40, Յակոբ և Յովհաննէս էֆէնտիք Աբրահամեան 40, Յովհաննէս էֆ. Զառաջեան 25, Ոսկան էֆ. Փաչտեան 20, Սարգիս էֆ. Խաչմանեան 20, Ներսէս Սարգիսեան Կարենցի 20, Գաբրիէլ Գունտուրճեան 20, Ստեփան Ակնցեան Ատաբազարցի 20, Գրիգոր Ճանիկեան Սեբաստացի 20, Գրիգոր Պէշկեթիրեան Մալաթիացի 20, Կարապետ Կակոսեան Սեբաստացի 20, Բարեսէր ոմն Սիվրիհիսարցի 20, Գումար 2938 դուրուշ 10 փարա։

Վահ. Յովհաննէս պէյ Տատեան՝ ըստ իւր բարի և վաղեմի սովորութեան՝ 1330 քաշ յարդ, Աւգէր Բօրիագի և Ընկ. ըստ բարի սովորութեան 7665 քաշ կանաչեղէն, Տիկին Սաթենիկ Պէշիրեան 1 ոչխար, Լեւոն էֆ. Շամանճեան (խուրտվատճի) 1 ոչխար, Բարսեղ էֆ. Ղազարոսեան 1 այծ և 1 ուլ, Բարեսէր երիտասարդ մը 1 գառն, Գարթալի բարեսէր ազգայինք՝ ձեռամբ Սերովբէ Զօրպաճիի, 2000 վարունգ, Լեւոն էֆէնտի Ֆնտգլեան (երկու անգամով) 750 հաւկիթ, Մարտիկ էֆ. Շերինեան 980 պրակ սիկառի թուղթ, Բարեսէր տիկին մը 1 հատ սամ մանկալ օճագ գործածուած, Բարեսէր տիկին մը 2½ քաշ բացասի, Բարեսէր ՈՒՄ 8 հատ սարմանճէք, Համբարձում Յովակիմ Թիւմֆէնկճեան 10 զոյգ բապուճ, բարեպաշտուհի տիկին մը Ս. Յակոբայ մատրան համար 1 հատ ոսկեզօծ չրջանակ, 1 հատ սեղանի սփռոց և 2 հատ աւետարանի ծածկոց, Բարեսէր տիկին մը 2 հատ խոտ անկողին 1 հատ ընտիր բարեօլա 1 հատ պանեւ գլխկոթ 2 հատ հաւաքածոյ պատկերի 2 հատ կաշի պայուսակ 1 հատ ներկի տուփ 13 պատկերազարդ լրագիր 2 հատ վերմակ 2 հատ սաւան 4 հատ գլխու շիթէ, տիկին Բէքեան իւր հանգուցեալ հօր Պետրոս Բաքալոգիի հոգւոյն 41 կտոր զանազան գրեանք, Նիկոմիդիոյ վիճակէն Պոլսի այգպիսինք՝ 30 զոյգ գուլպա 22 հատ եղամա 4 հատ բէշկիր 22 հատ չէվրէ 2 հատ թաշկինակ 1 հատ շալ, Թովմա էֆէնտի Մառուկեան Էվէրէկեցի 5 քաշ չաքարկէնեւ։

Ի Դիմաց Հոգբ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Վ. Ասենադպիր՝ Վ. Ասենապետ՝

ՏԻԳ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Գ. Խ. ԷՎՐԻՆԵԱՆ

Քարի անուն

ՄԿԱՆՈՒՆԵՐԻ ՈՍԿՐԱՑՈՒՄ

Տօքթ. Վէյլ Փարիզի բժշկական կամարին ներկայացուց հիւանդ մը որ մկանուց ոսկրացման (միօզիթ օսիֆիանթ) ենթարկուած էր։

Այս հիւանդութիւն յառաջ կուգայ մկանունքներու կարծրացումէ մը, որ երբեմն փաստի պնդութիւնը կ'ստանայ։ Կարելի է խիստ ուժգին կերպով զարնել հիւանդին կռնակին՝ որ ամենաթեթեւ ցաւ մը անգամ չզգայ։

Կռնակին ներկայացուցած հիւանդը, որ երեսուն տարեկան տարեկան է և պատարանական նշանակելի անցեալ վիճակ մը չունի, տասնըմէկ տարի առաջ ունեցած է այդ հիւանդութեան առաջին արտանիշերը։ Ոսկրացումը սկսեր է կռնակին աջ կողմէ և յետոյ սկսեր է դէպի վար իջնալ, իսկ ձախ կողմը դէպի ի վեր գացեր է։ Զորս տարիէ ի վեր հիւանդութիւնը կեցած է։ Կարծրացումը աւելի կը գտնուի կռնակին եւ ծոծրակին վրայ, որով հիւանդը արձանի մը պէս կրլլայ. քալելը խիստ դժուար է. թեւին շարժումներն ալ կարելի են, թէեւ մկանունքներէ մէկ քանին կատարեալէս ոսկրացած ըլլան ինչպէս է աջ երեսգլխի դնդերին (թռխէբս) ետեւի մասը։ Շատ մը կէտերու վրայ մկանունք ամբողջութեամբ վարակուած են։ Խանգարումը սկսած ըլլալ կերեւի ոսկրային կցումներու մակերեսէն։ Ուրիշ կէտերու վրայ ալ կան կղզեացեալ մասեր որք անվնաս մնացած են։ Շատ դժուար կերեւի անտարանօրէն բացատրել այս երեւոյթը։

ՀՍԿԱԾ ԿԱՄՈՒՐՋ ՄԸ

Ամերիկացիք կը ծանուցանեն թէ որոշած են հսկայ կամուրջ մը հիմնել Հի ռուսի հիւսիսային մասին վրայ։ Կամուրջը բնականաբար մետաղէ պիտի ըլլայ։ Սիւները երկու հարիւր մեդր բարձրութիւն պիտի ունենան և հիմերը 42 մեդր հողին մէջ մխուած պիտի ըլլան։ Ամենէն խոշոր նաւերը քանի հատ որ ալ ըլլան պիտի կրնան անցնիլ այդ կամուրջին տակէն, որովհետեւ սիւներն իրարմէ խիստ հեռի պիտի գտնուին։ Հաղարաւոր երկաթուղւոյ կառախումբեր պիտի անցնին այդ կամուրջին վրայէն։ Ըլլալիք ծախքը երեք հարիւր վաթսուն միլիոն ֆրանք կը հաշուուի։

Ն. Ժ. ՊԱԹԻՍԹԱ ՔՕՆԵԱՔ

Ն. Ժ. Պաթիսթա քոնեաքը, որուն ծանուցումն հրատարակեցինք այս էջին մէջ, իրապէս ամենէն լաւագոյնն է այն քոնեաքներուն որք մինչեւ ցարդ պատրաստուած են Յունաստանի մէջ։ Իր բնական անուշահոտութեանը և կազդուրիչ յատկութիւններուն շնորհիւ մինչեւ իսկ կրնայ մրցիլ եւրոպական ընտրելագոյն քոնեաքներուն հետ։ Բազմաթիւ վկայութիւններ դարս տուած են երեւելի բժիշկներ, համալսարանները բրոֆէսորներ և հիւանդանոցներու տնօրէններ, կը հաստատեն մեր այս ըրածը։

Աթէնքի կանանց հիւանդանոցին տնօրէն և համալսարանին ծննդաբերութեան բրոֆէսոր Պ. Բռնսրաս, Յունաստանի նաւատորմին ընդհ. քնիչ բժշկապետ Պ. Լակուտաքիս, Ազգ. համալսարանին ախտաբանութեան ուսուցիչ Պ. Հաթիօթիս, Աթէնքի Խբէբանս հիւանդանոցին տնօրէն Մ. Մերքուրիս, համալսարանին ջղաբանութեան ու մտկգին հիւանդութեանց բրոֆէսոր Պ. Բարարաս, Աթէնքի հիւանդանոցին վիրաբուժական ճիւղին տնօրէն Պ. Բուլոյէան և Զանին հիւանդանոցին ախտաբանական ճիւղին տնօրէն Պ. Հայտաս միաբերան կը յայտարարեն թէ յիշեալ քոնեաքը ամեն մասամբ և գործածութեան դարին քովը լաւագոյնն է։ Տարբերութիւնը միայն ապացուցուած է որ գուցէ խաղողէ վնուած է. միշտ կընայ գործածուիլ իբրեւ զօրացուցիչ, ախորժելի համ ունի և ստամոքսը չի գրգռեր։ Ոսկրներու և քրոնիք հիւանդութեանց մէջ իբրեւ դեղ յոյժ օգտակար է, ուստի այն անձինք որ սովոր են այս ըմպելին գործածելու, կը հրաւիրուին այս քոնեաքն խմել։ Վերոյիշեալ հիւանդանոցներուն մէջ այս կազդուրիչ ըմպելին գործածուած է և ընդհանուր գոհունակութեան արժանացած իր տուած նպաստաւոր արդիւնքին համեմատ։

Այսչափ անկեղծ վկայութիւններ լսելէ յետոյ անկարելի է չը համոզուիլ թէ սոյն պատուական ըմպելի իրաւ գուցէ խաղողէ հանուած է, ու հետեւապէս ունեցած է բոլոր այն նպաստաւոր ու օգտաւէտ ազդեցութիւնները զորս այնքան նշանաւոր անձինք կը յայտարարեն, ճշմարտութիւնն ըսած ըլլալու համար միայն։

Ուրեմն, քանի որ հրապարակին վրայ այժմ կը վխտան խարդախեալ ու վնասակար քոնեակներ զորս առանց գիտնալու կը գործածենք, պէտք չէ՞ որ՝ հանրային առողջապահութեան տեսակէտով իսկ՝ փութանք այսպիսի անվնաս և կազդուրիչ ըմպելի մը միայն գործածել։

Մեկ ներկայացուցիչն է Թուրքիոյ, Ռումանիոյ, Ռուսիոյ համար Տ. Կ. Տեսրինեաքիս, կեդրոնական մթերանոցն ի Դալաթիա, Զիւքֆարի փողոց, թիւ 23։ Մասնաճիւղ, Քալեոնճը-Բուլլուք փողոց, Բերա, թիւ 9։

ՏՕՔԹԷՕՐ ՋԷԼԱԼԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴԱԿԱՆԹԵԱՆՑ

կալանա կամուրջին դէմը թիւ 7

546

Վակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Օգոստոս 8 20 1896

Անուանմունք եւ Վճարեալ		Ամսաթիւ	Անուանումն Արժեթղթոց		Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քոնս.Սէրիա A	1 %	63	20
100			» » B		32	—
100			» » C		21	25
100			» » D զոցուած		21	21
400			» » D բացուած		24	16½
100			» » D միջօրէ		21	17½
100		1870	Բուլ.եկմ. զոցուած		99	25
ֆր. 500			Բուլ.եկմ. բացուած		98	50
Անկ.	Վճր.		Բուլ.եկմ. միջօրէ		98	75
20	10	1890	Օսմանիէ 4 %		73	10
22	11	1869	Քրէտիտ էֆ. Օթ.		7	26
10	5	1872	Յօս. Օթ. տր Շ. է Վ.		3	28
140	140	1878	Լաւրիումի		51	50
500	300	1889	Անատոլու (Բժթ.	3 %	606	50
500	500		երկաթուղիք (Պրթ.		315	—
20	8	1882	Թրամուէյ (Բժթ.	5 %	7	35
500	500		(Պրթ.		193	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի		11	20
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէյ 6 %		1	06
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.		4	16
500	500	1882	Զրի Ընկ.Տէրքոս		363	—
			Քարափներու բանեցողներու զին		180	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԻՒ ՎՐԱՑ	Օ. Ո.	Դրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	7	40
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	5	20
Ռիլսոր	—	—
Կանխիկ (Էվվալէսիզ)	—	—

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐԳՈՒՆ			
Լոնտոն 3 ամիս	Դրշ.	109	15
Փարիզ »	Ֆր.	23	05
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիոր.	10	90
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԻՑ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 դրշ.-էն	110	01
20 Ֆրանքնոց		87	16
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	10
Քրիսիոց		51	10
Բուլ. Ղպաղաքար		8	60
Մէճիտիէ		108	09
Մանր արծաթ		103	20
Մէճիտիէ		98	30
Տոյոս Ղալաթիոյ Սակարանի Բէքոս		27	20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 19 Օգոստոս

Քոնսոլիտ Օսմ. Բ Կնխկ.	Ֆր.	—	—
» » C »	»	20	—
D (Բացուած	»	—	—
D (Փոցուած	»	19	57
Բուլմելիի Երկաթուղի	»	98	50
Քրիսրիդէ	»	424	—
Մարսային Պարտաճուղք	»	452	50
Օսմանիյէ	»	353	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	335	50
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	542	—
Բանք Ֆրանսական 3 %	»	102	77
» » 4½ %	»	105	50
» Իտալական	»	87	90
Քրէտի Լիոնէ	»	784	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնդու

ՀՐԻԵՀԻ ԵՒ ԿԵՍԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐՔ ՊՐԻԹԻՆ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 12,433,000
ՀԱՍՈՒԹԻՒՆ 1895 ՏԱՐԻՈՅ 3,161,300

ՆՈՐՔՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,671,100
ՀԱՍՈՒԹԻՒՆ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1,245,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած [illegible] կրաչխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար դիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած փաստին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վերաբերեալ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան դետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերու. եան

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԹԷՐԻ

Ըէսմի միւճիպինճէ ֆրանսըզ մայի քէօսէյէ հատտէ մաքինասը մա միւշթէմէլաթ ատէտ 1 Պէյքօզտա մահայինէ վագ օլունճաեա գատար մէսարիֆը վէ ըէսմ կէօմրիւկի իւէ պէրապէր պէտէյի Օսմանլը լիրասը ատէտ 198, Նումունէսի միւճիպինճէ բիրինճ պաղալը թիմուր գարեօյա ատէտ 400 սիմ Մէճիտի 19 ղրշ. իթիպարը իւէ պէտէր ճէտիտ գբեճէրինին պէտէյի 1 ղրշ. 10 փարա, թիմուր գարեօյա ատաղը թազըմ ատէտ 200 սիմ Մէճիտի 19 ղրշ. իթիպարը իւէ պէտէր ճէտիտ գբեճէրինին պէտէյի 1 ղրշ. 10 փարա։

Նիղամիէ Սարրաֆխանէ անպարը իւէ Պէյքօզ Տապպաղխանէսինէ միւպայա օլունմադ իւզրէ մէվզիր միւնազասայա գօլունմադ իւզրէ մէվզիր միւնազասայա օնուան պայատէ մուրագամ 3 մաքինա վէ սայիրէ ֆէյթը մէվզուլէրի իւէ թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ օլուպ ազուաթօսը բուսինին 12ինճի բազար իրթէսի կիւնինէ գատար պէտէր կիւն միւնազասայը իբրա օլունարագ մէվզիր կիւնտէ գարբը գաթիլերի վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնգիլերինին գապալը մուգարրէր օլուուլընտան թէնգինիւ թալիպ օլանլարը մագամը ալիի Մէրասքերի լէվազիմաթը ուսմանիի տայիրէսինէ կէլմէլէրի իւան օլունուր։ Նօ. 44 3—3

ՆՈՒՐՐԻ ԳԻՆԻ

VIN NOURRY

Նոտով և թանէնով յաջողութեամբ կը բռնէ մորու ձկան իւղին տեղը, մանաւանդ տաքերուն. յանձնարարուած է բոլոր բժիշկներէն՝ տղոց և մեծ մարդոց համար որք

ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԵՆԷ
ՓՏԱԽՑԷ
ԱՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆԵՐԷ

կամ կուրծքի հիւանդութիւններէ կը տառապին։ 449

Կը գտնուի ամէն դեղարաններ։
Պահանջել «Ճնֆուրիւ Դինի Նուրրի»։

ՆՈՐՈՒՂԵՑՈՅՑ

ՄԷՍԱՅԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սիւ Ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարձին հանդիպելով ի Հալը)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիա մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ մաքան, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Քաֆաբօյօ, (փոփոխակի Քավալա) Սէլանիկ, Շիրաէն, Քալամատէ (փոփոխակի Տէոտէ-Ագաց), Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հալը, Լոնտոն, ամեն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա) Սէլանիկէն, Շիրաէն, Քալամատէն (փոփոխակի Քաֆաբօյօ) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոնէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։

Բաց ասայի, ամեն տասնրհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա միայն հզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամեն տասնրհինգ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Լաոդոս փոփոխակի Սամոս) Գէրուն (ուր պիտի հանդիպի ծաֆա, Բօռ-Սայիտ, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրհանգային) Լարնաքա, Սուրիական եզերք, Նորէն Գէրուն, Բօր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՍԻՍԿԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանգակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼԻԱ-ԳԱԹԱՆԻՍ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնրհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանգակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սամսուն, Կիրասուն, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։ 425

COMP. RUSSE

ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկումներ

2. 5/17 Օտէսայի սուրհանգակ, Հոգեգալստեան յետ միջօրէի։

Գշ. 6/18 Ակեռսանդրիոյ սուրհանգակ, սուրհանգարի ժամ 2ին։

Դշ. 7/19 Սուրհանգակ Ակռի Գրը-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Դշ. 7/19 Սեվաստոպոլի սուրհանգակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Եշ. 8/20 Օտէսայի սուրհանգակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուր 9/21 Ադրիանոպոլիոյ Սուրհանգակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱՂԳ. — Օգոստոս 6 18, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Գէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գաղզ շոգենաւին։ 582

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆՍԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յ'Եւրոպա

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ գ'Իթալիէն. 1, 3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ 1845ին հիմնուած է մէջ

Ապահովագրեալներու վճարուած 1 Մէջ 123,000000
1895ի դրութեամբ
Ապահովագրեալներու վճարուած 87,000000
Հասոյթ 196,000000
Նոր ապահովագրութիւնը 661,000000
1896 յունուար 1
Ուանդր եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա 40,000000
Ճաւելեալ դրամագլուխ 224,000000
Արդի ապահովագրութիւնը Մէջ 141,000000

Տիւեբրէան ռասնէվէրէր

Շահաբաժինները բարդմամբ և ապահովագիրներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։
Պայմանագրութեան նոր եղանակ
սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։
ԱՒԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան։

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն է Թուրքիա

188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վէյսլոտա փողոց, Վէրթալիս խան, Ղալաթիա

Sofr. Յ. Շիրինեան

Իւր ընակութիւնը հաստատած է Գում-Գարու Պարտիարքարան փողոց (Մէյլա Քաշը) թիւ 15 տունը, ուր կընդունի ամեն օր իրեն դիմող հիւանդները։

Իւր ստացած երկարամեայ փորձառութեամբն եւ գիտական վերջին մեթոտներով պիտի դարմանէ երկու սեռի նեղքին ամ են տեսակ հիւանդութիւնները ինչպէս նաեւ տղայոց տկարութիւնները։

Զրի դարման, ամեն հինգշաբթի կէս օրէ վերջ իւր ընակարանը։ 587 14—40

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿ Ա Ն Ա ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՐԻ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայի և Պաղեստինի գիծ
կանոնաւորապէս բանող

Մինչեւ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի օգոստոս 25ին (Ք. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն
Նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մամճանէ փողոց թ. 10 575

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Պորտսայտ, Մէնչէսթրսանի
և Սէ- Նուվէ Գէլ- Բոնոզ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Բամսէն	3600	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբէթիս	2400
Թէյպը	3000	Օտայրիս	2250
Թեանոքուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ուէթոլ խան
ՃՃԷՅՄՍ ՄՍՈՆ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ

ՔԻՒՆԱՐՑ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ուղղակի երթեւեկ Ռիւսիայ Լիվերբուլ
և Ալեքսանդրիոյ գիծ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Ումբրիա	7718	Պոմպիտ	4581
Էրրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ադրիա	2393
Բավարիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆիլանիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէբբօ	2148	Մորօքքօ	1855
Թէտար	1876	Քամպանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ավէքսիատրա խան, թիւ 401
Ղալաթիա 571

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՅՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԼԱ VIGNE—ԱՅԳԻ

ԳՈՆԵԱՓԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՊԻՐԷՈՆ

EAU DE VIE DE VIN—COGNAC SUPERIEUR

ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ՀԻՆ ԳԻՆԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԳՈՆԵԱՔ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

ՅՈՒՆՈՒՑ ԹԱԳԱՒՈՐՆ ՍՏԱՑԱԾ Է Ս. ԳՐԳՈՐ ԱՅՊՍՏԱՅԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱՆՇԱՆԸ
Հայթայթիք Յունաց Թագաւորին եւ Դահաժառանգ Գոնսթանդէն իշխանին, ու Սերպիոյ Ալեքսանդր Թագաւորին։

Այլ եւ այլ ցուցահանդէսներէ ստացած 12 մեծ մրցանակներէ, պատուոյ վկայագրէէ եւ ոսկի մետալներէ զատ, վարձատրուած է նաեւ 1894 ի Անգիրսի թոռնեակի ցուցահանդէսին, Վիեննայի, Բրսայի եւ շ ունկարդի արուեստասիրաններէն՝ ոսկի մետալներով, իբրեւ ալէկ գինիի ոգի (eau de vie de vin) պատուոյ վկայագիր ստացած է 1894 Գուրէշի, 1895՝ Մոնաքոյի, 1893 Մէնդ-Լիթէնի ոսկի խաչով դանդրե. մեծ մրցանակ ոսկի խաչով մէկտեղ 1895 ին Վերոյինի, Ժընէվի Մրուեստասիրաններէն եւ Ճիրաւոյի 1895 ի աշխարհահանդէսէն՝ իբրեւ զուտ ալիքէ խաղողի գինիով պատրաստուած գոնեաք։

Ասոնցմէ զատ Գրուսէլի «առողջաբանական յառաջդիմութիւն» ընկերութիւնը Մեծաքան գոնեակի պատուակասնութիւնը եւ սոնը մեծ մրցանակները ստացած ըլլալն խմանալով ասոյ, գործարանի տնօրէն Գ. Սիբիրսիոն Մեծաքան պատուոյ անդամ ընտրած է իրեն եւ վկայագիր ու մրտալ-խաչ մը գրկած է։ Նմանապէս Քաղիզի երկրագործական, մեռագործական եւ վաճառականական ակադեմին գինեն անդամ ընտրած է եւ վկայագիր տուած։

Ս. եւ Ի. եւ Ա. Մեծաքանի գոնեակը որ ֆրանսական սիսդէմի վրայ երեք մերնեայով կը պատրաստուի

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՅԱԿ ՎԱՍՏԱԿԱԾ Է

սոյն գործարանին տարեկան արտադրութիւնը կը հասնի 1,200,000 շիշ գոնեաքի

Թուրքիոյ, Եգիպտոսի, Պարսկաստանի, Արաբիոյ, Ռուսիոյ, Ռումանիոյ, Գուլկարիոյ եւ Եւրոպոյ, ու Հնդկաստանի եւ Ամերիկայի այլ եւ այլ քաղաքները դրկուած վաճառին տարեկան քանակութիւնն է, ինչպէս պաշտօնապէս կը հաստատեն շոգեկառային ընկերութիւնն, գործակատարներն ու Պիրէոնի քաղաքագլուխը, 35,000 մնտուկ եւ 900 տակառ. —Պահեստի վաճառին քանակն է 600,000 օ՝ ան որ կը գտնուի ի Պիրէոն Արիստիս, Ակիրէր, Նիրիկոս, Բարթենակորոն. Բաբոտիսրիս զորոյներն՝ եւ երկաթուղիի կեդրոնատեղին գտնուած եօթը վաճառատեղիներու մէջ։

Զուտ մինչեղ խաղողի գինիէ պատրաստուած այս Մեծաքան գոնեակին ճշմարիտ ըլլալու մասին ճանաչասուած եւ օտարազգի մեծանուն քիմիագէտներու կողմէ աարբերուեցում կատարուած է։

Ն յս քիմիագէտներն են. — Ֆերոմնան ժան, բիմեագէտ Փարիզի առողջապահական եւ զինական ընկերութեան։ Վան Հարմիլ Ռոս, տնօրէն. Տոքթ. Ռուսէֆ, բրոֆէսոր եւ քիմիագէտ Սոֆեիի եւ Գուլկսբիոյ իշխանին։ Ս. Սմրարի, բրոֆէսոր եւ Գուլբէշի բժշկագիտական համալսարանին տնօրէն։ Տոքթոր Գեռնար բրոֆէսոր քիմիագիտութեան եւ բժիշկ Գուլբէշի արքայական պալատ։ Տոքթ. Սքիրլիմանցամ բժշկական ընկերութեան Գլոսոյ։ Բ. Սրնլրոս, բիմիագէտ վկայեալ Զուրիխի հանրալսարանէն։ եւ հռչակաւոր բժիշկներէն, ինչպէս Տոքթ. Զամպարօ փաշա ի Գալաթա. Տոքթ. Բոմանարոլա՝ առաջին բժիշկ Եգիպտոսի Խեդիվին, Տոքթ. Ս. Զանկարօլա, առաջին բժիշկ Ցունաց հիւանդանոցին Ալեքսանդրիոյ, եւ Ամէնի հանալսարանին բրոֆէսոր եւ հիւանդանոցներու տնօրէն Տոքթ. Օրթանիսէի, Գ. Ֆիշենտուլի, Քարամիցա. Հանիմիսալի Գոնսթա, Զանոնի, կալանի, Մարսիլ։ Ս. Ի. եւ Ա. Մեծաքան գործարանը յանմեն կասնէ վճարել 100,000 ֆրանք անոր որ կարենայ հաստատել թէ իր գոնեակին գտուածները համար հրապարակ հանած անուններն ու տիտղոսները ճշմարիտ չեն, եւ սոնց վկայականները իր գործարանն այցելուներուն տրամադրուելնան ներքեւ դրուած ըլլալը կը ծանուցանէ։

Ա յսքան վկայագիր, պատուոյ միտալ, արքայական տիտղոս եւ հռչակաւոր գիտուններու կողմէ յանմնարարուած այս ՄԵԾԱՔԱՆ ԳՈՆԵԱՔԸ զուտ եւ ամենաընտիր ըլլալու մասին բնաւ տարակոյս չի մնար, որով նախամեծար կը համարուի։

Ընդ անուր ներկայացուցիչը ի Թուրքիա, ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՈՒՆԼՕ ԵՂԲԱՐԳ, Մամճանէ թիւ 42, Ղալաթիա։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՀԵՐՈՒ

ԺՕՐԺ Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ.

657-659 Բէր, Մէն Փէզը Գուլ-Գուլ, Կալիֆ աշտարակին դիմաց Ե Եղեգի փողոց 657-659

Գ. Գ. Ժ. Ժ ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ. արտասովոր մեծ վաճառում մը կազմակերպելին՝ ամեն տեսակ կահերու՝ ննջասենեակներու, ճաշարաններու, սրահներու, աշխատասենեակներու եւ այլն։ Անոնց, որք կուգեն խնայողութեամբ իրենց տունը կահաւորել, կրնան այցելել այդ մեծերանոցն եւ գիներուն վրայ տեղեկութիւն առնուլ։

ՃՃԵԱԿ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Վաճառատունը նաեւ ունի կահերու եւ կահաւորման գործարան մը, ամեն տեսակ յանմնարարութեանց համար, զորս կը գործադրէ երաշխաւորեալ տոկունութիւնամբ։ Կարճ միջոցի մէջ կը անմնուին թէ մայրաքաղաքիս եւ թէ գաւառաց համար։

ՍԻՏՆԷՑ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՐԻՔՔԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Ասոնց զենիներ Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօնն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հեռեւալ մենանուանեալ մարքան կը կրեն։ Բնամբ այդ զենիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ գայթ կը գենեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զենիներուն վարկը կը կոտրեն։

Ճօնն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնը այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն դնել զենիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

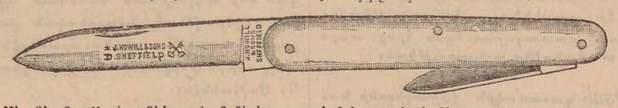

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլլեր գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափարհղներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որ կը հաստատեն Միլլերի դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վճռատասն մէջ կը գտնուին նաեւ յատեակէ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժամ բլուէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն։ Նոյնպէս ջաղացքի փոյներ ու մուրեներ, սեղանի յատուկ լամպարներ, սուսներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային գինուորական յատուկ կոնակներ, հրթիռի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնքնիս կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։ 564

L'ANCRE — ԼԱՆՔՐԻԼ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՐ 133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎԱՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱՐ 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Թեոդոկի Հոնոս, դեր-նախագահ
» Ժոզէֆ Հոնոս, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական
» Քոյօման Նաբօ » » » »
» Անդուան Բրոքէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Գ. ԺԱՆ ՄՈՒՌ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆոլու, ԼԻՕՆԵԼ ՊՕՆՏԻ Գլխ. Գործակալ, ՄԻՔԱԷԼ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ Կ. Պոլիս, Գօնամանօղլու խան թիւ 7, 563

ԻՄԱԿԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իզմիրէն Կոստանդ. Կոստանդ. Իզմիրէ

Իզմիրէն	Կոստանդ.	Կոստանդ.	Իզմիրէ
11 —		11 20	
11 30		11 50	6 25 Պշբ.
12 —		12 20	7 35 Պշբ.
12 30		12 45 Դուզկե.	7 40 Պ.բ.
1 —	6 30	1 20	8 20
1 30	6 50 Պէշիկ.	1 — Վոսփ.	9 —
2 —	7 50 Պշ.	1 50	9 40
2 30	8 50	2 25 Գալ.	10 15 Գզկ.
3 —	9 35	2 50 Վոսփոր	10 30 Ցէրպ
3 45	9 45 Ցէրպ.	3 —	10 40 Գզկ.
3 35 Ցէրպ.	10 05 Պշ.	3 45	11 —
4 05	10 35 Գզ.Գալ.	4 — Ցէրպօթ	11 25 Գզկ.
4 20	11 — Գզ.	4 25	11 30 Ցէրպ
4 45 Ցէրպ.	11 — Ցէրպ	5 5	
5 —	11 20	5 50	11 55
5 40	12 05	5 45 Ցէրպօթ	12 15*

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իզմիրէն	Կոստանդ.	Կոստանդ.	Իզմիրէ
11 15		11 30	6 25 Պշբթ.
12 —		12 20	7 5 Պշբ.
12 45	6 50 Պշբթ.	1 5	7 40 Պշբ.
1 30	8 — Պշբթ.	1 — Վոսփ	8 20
2 10	8 45	1 50	9 —
2 45	9 30	2 20 Գալ.	9 45
3 25	9 45 Ցէրպ.	3 —	10 15
3 15 Ցէրպ.	10 15	2 45 Վոսփ.	10 50 Ցէրպ.
4 —	10 35 Պշբ.	3 45	10 40
4 30	11 — Ցէրպ.	4 30 Ցէրպօթ	11 30 Ցէրպ.
5 25	11 10	4 45	11 20
4 45 Ցէրպօթ	11 45	5 30	11 55
6 —	12 5	5 45 Ցէրպօթ	12 15

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

4 30 Հարէմէն Սալամաց բացի կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 15 կամուրջէն Հարէմ Սալամաց բացի կիր.է
3 45 » » » բացի ուր.է
10 10 » » անտի Ցալամաց բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալամաց [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՄԱԿԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱՑԱԾ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՔԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Գալատայ Սիրբէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 — Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 45 Սիրբէճիէն Գալատայ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճիէն Դպ.Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւ թ իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։